

Change or die – hva er det vi ikke forstår?

Litt om trender, klima og hvorfor endring nå er lurt

Anders Nohre-Walldén
Leder for kommunikasjon og marked



GRØNN BYGGALLIANSE

95 %

Påskeparaden i New York

1900 – Hvor er bilen?



1913 – Hvor er hesten?







*Det hjelper ikke å gå
fortere,
om du går i feil retning*

Climate change: IPCC report is 'code red for humanity'

By Matt McGrath
Environment correspondent

🕒 9 August | 💬 Comments



UK climate change protests



EPA

Human activity is changing the climate in unprecedented and sometimes irreversible ways, a major UN scientific report has said.

Antall truede arter som påvirkes negativt av klimaendringer har doblet seg på seks år

Villaksen og villrein er nær truet og på Artsdatabankens rødliste for første gang. I tillegg står det verre til for ærfugl nå enn før.



Kirsti Kringstad

Journalist

Hans Ivar Moss Kolseth

Journalist

Lidvard Sandven

Journalist

Espen Sandmo

Journalist

Publisert 24. nov. kl. 07:33

Oppdatert 24. nov. kl. 12:03

RØDLISTA: Villaksen er på lista over truede arter. Det har aldri før skjedd.

FOTO: PRIVAT

Totalt er det nå snakk om 2752 arter.

Alt fra ulike fugler og pattedyr til sopp, biller og moser. De truede artene har høy til ekstremt høy risiko for å dø ut i Norge hvis dagens situasjon fortsetter.

Fremdeles er det arealinngrep som påvirker artene mest. Som veibygging, husbygging og skogbruk.

– Det går fortsatt i feil retning, sier Bjarte Rambjør Heide, direktør i Artsdatabanken under lanseringen.

Men en annen endring regnes som svært dramatisk og alvorlig: Klimaendringer.

Sist oppdatering av Artsdatabankens rødliste var for seks år siden.

309 arter har gått ut av lista. Men 333 har kommet inn for første gang.

Arter i kategoriene kritisk truet, sterkt truet, sårbar eller nær truet kalles *truede arter*.

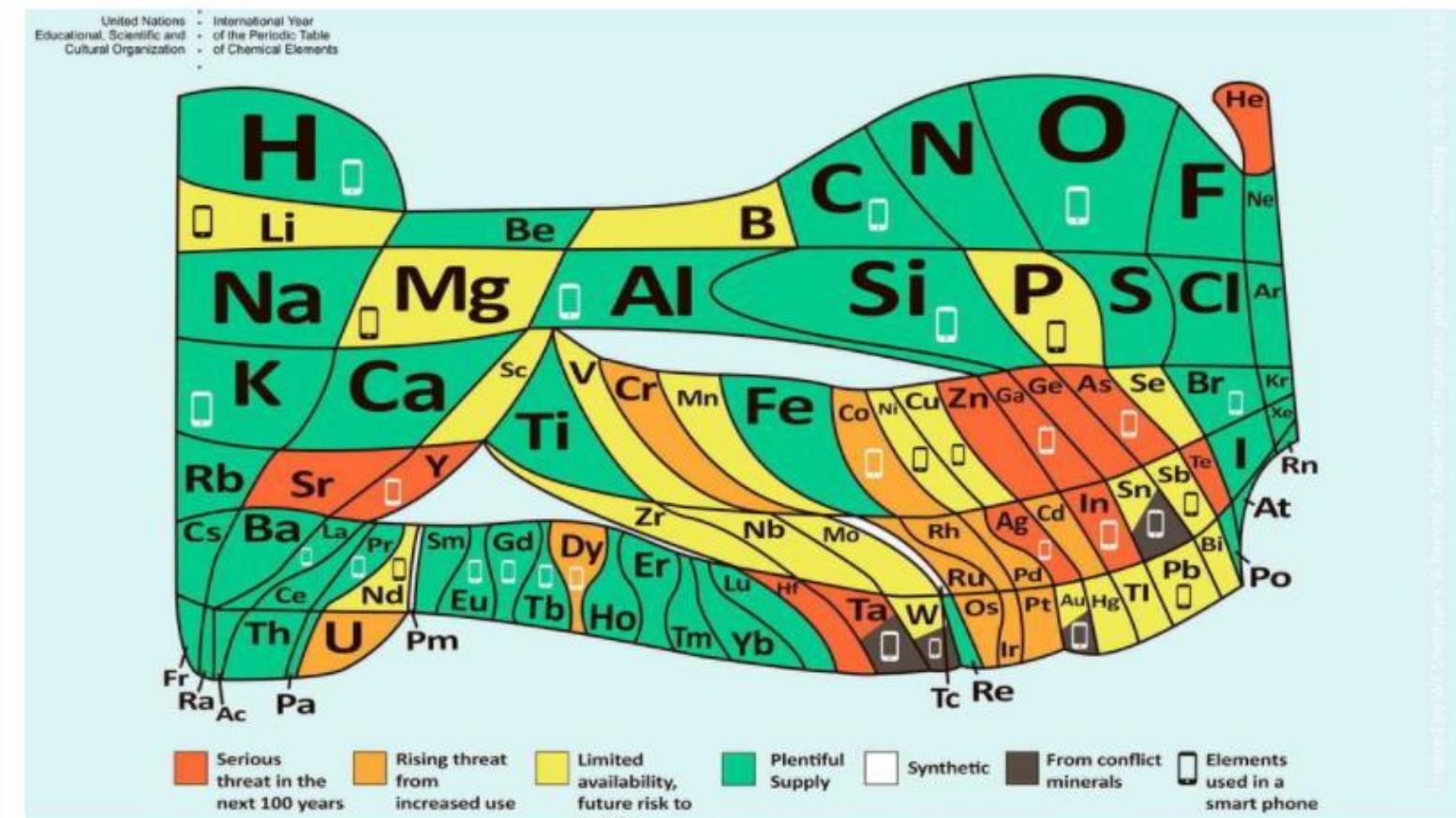
[Villaksen havner på rødlista for første gang – NRK Trøndelag](#)



Det alternative periodiske system som kan få verden til å grøsse

Klar advarsel fra forskere.

🕒 1 min Publisert: 05.02.19 – 05.35 Oppdatert: 3 år siden



Forskere vet (Foto: Unesco/Euchems)

[Det alternative periodiske system som kan få verden til å grøsse | DN](#)



International
Resource
Panel

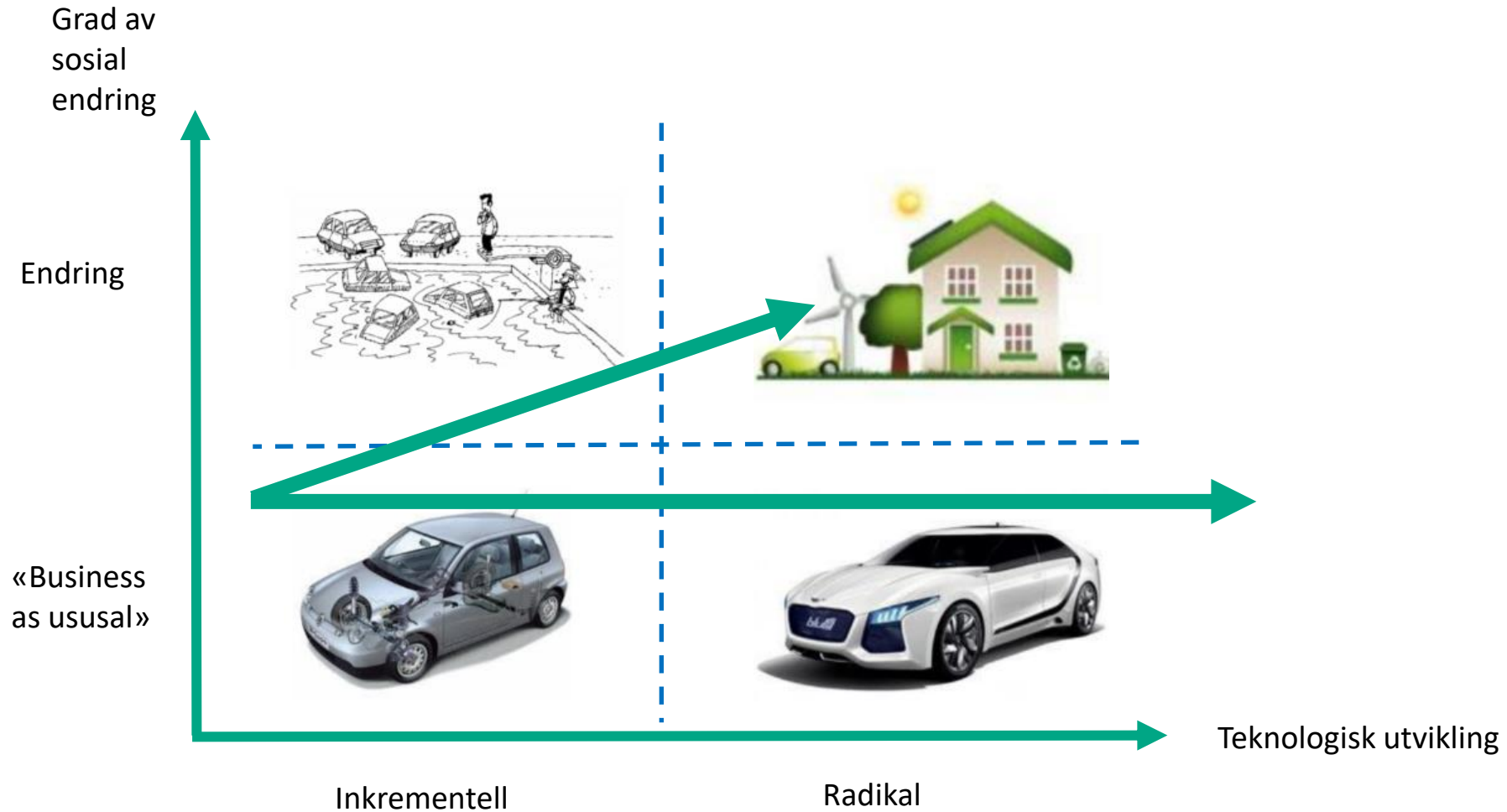
20. århundre

DEN STORE AKSELERASJONEN



- Vekst i befolkningsvekst med factor på **3.7**
- Årlig uttak av råvarer til bygging vokste med factor på **34**, malm og mineraler- **27**, fossil brensel - **12**, biomasse- **3.6**
- Total materialuttak økte med factor på **8**
- GHG utslipp vokste med factor på **13**

Skal vi endre kun litt, eller skal vi bidra til endring som endrer alt?



Klima som finansiell risiko

Fysisk risiko, overgangsrisiko og ansvarsrisiko



- **Fysisk risiko:** Kostnader knyttet til fysisk skade som følge av klimaendringer.
- **Overgangsrisiko:** Økonomisk risiko knyttet til overgangen til lavutslippssamfunnet.
- **Ansvarsrisiko:** Erstatningskrav knyttet til beslutninger eller mangel på beslutninger som på en eller annen måte kan knyttes til klimapolitikk eller klimaendringer.



Overgangsrisiko

Strengere klimakrav og ny teknologi kan gi store endringer i etterspørselen etter en rekke produkter og tjenester. Selskaper og fossile ressurser risikerer å tape verdi.

Ansvarsrisiko

Klimaendringer kan gi grunnlag for søksmål mot beslutningstakere i land og selskaper som har ansvar for store klimagassutslipp. Også manglende vilje til å forutse økonomiske tap på grunn av strengere klimakrav og ny teknologi kan føre til søksmål fra skadelidte investorer.



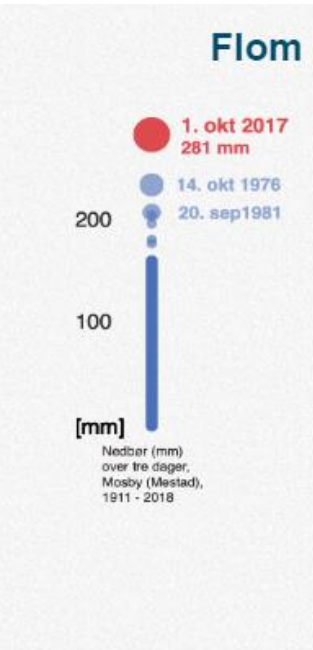
Hvordan møte klimarisiko?
- Norsk klimastiftelse
(klimastiftelsen.no)

Litt om fysisk risiko



Et annet sted, en annen tid, en annen årsak

Endringene kommer nærmere, og nærmere



Kilde: [Webinar: Klimarisiko: Slik kan kommunene investere for nullutslipp og forebygge tap by KBN \(bigmarker.com\)](#)

Bildene fra innlegg Agder Energi



Skogbranner i USA

OPPSUMMERT

Store skogbranner har ødelagt flere småbyer i Sierra Nevada-fjellene i California. 16.000 mennesker er evakuert fra sine hjem. Brannene er blant de største i Californias historie og sprer seg ukontrollert i knusktørt terreng hjulpet av sterk vind.



Enorme skogbranner: – Hvis dere ikke reiser, er dere døde

Enorme, knusktørre barskoger på den amerikanske vestkysten, er nok en gang blitt tennved i kolossale skogbranner. Brannene blir verre for hvert år – denne gangen kan de sees selv fra verdensrommet.

GULSKOGEN SENTER MÅ UTBEDRES FOR 200 MILLIONER

Veggene løsnet og glassplater falt ned

#KLIMAOGFINANS

#Klimaogfinans: Advarer om økende klimarisiko i forsikring

Forsikringsbransjen ignorerer risikoen klimaendringene utgjør, og setter med det selve sin eksistens på spill, advarer ny rapport. Også om: Strengere klimakrav får følger for skipsfarten – og gir Norge store muligheter, ifølge analytikere.



Sportsbutikken måtte stenge på dagen da setningsskaden forverret seg. Nå står lokalet tomt og venter på anleggsmaskinene. (Foto: Ida Oftebro/Teknisk ukeblad)

[Veggene løsnet og glassplater falt ned. Nå må kjøpesenter fra 2010 bygges om for 200 millioner - Tu.no](#)

Publisert: 22. mars 2021

Vær- og naturskader for 30 milliarder kroner på ti år



ges

Nesten halvparten av erstatningene, 45 prosent, gjelder skader på grunn av ekstremnedbør eller kraftige regnskyll.

– Risikoen for store vær- og naturskader øker. Vi ser dette tydelig på hvordan og hvor skadene rammer, sier direktør for skadeforsikring, Hege Hodnesdal i Finans Norge.

[Vær- og naturskader for 30 milliarder kroner på ti år | Naturskade](#)

Overgangsrisiko - 1 Trillion euro til å nudge overgang

Betydningen av EUs taksonomi for kommunene

Lokalt næringsliv og lokale tjenester

Avhengig av sektor og størrelse kan lokalt næringsliv, særlig eksportbedrifter til EU, møte økende krav og forventninger til hvordan deres aktiviteter står seg mot taksonomien. Her vil de som er tidlig ute med å tilpasse seg og å rapportere få et konkurransefortrinn.

Det er mulig at lokale bedrifter blir avhengig av godt samarbeid med kommunen for å lykkes med å ta i bruk taksonomien. Under DNSH refereres det ofte til risiko- og sårbarhetsanalyser (for eksempel under kriteriene for brannvern eller flomforebygging), som i Norge er forvaltet av kommunene og fylkeskommunene.

https://energiogklima.no/annonsoerinnhold/kommunalbanken/betydningen-av-eus-taksonomi-for-kommunene/?utm_source=Energi+og+Klima+og+Klimastiftelsens+e-postliste&utm_campaign=dd6afc8026-RSS_EMAIL_CAMPAIGN_NYHETSREV&utm_medium=email&utm_term=0_95967e5ed6-dd6afc8026-527086721



Høyre-Wille: - Nå er det ikke fornuften som avgjør på Kallum-jordet

Kallumjordet – et viktig veivalg for Moss



Byr 10 millioner kroner for å få politikerne til å snu: - Vi kan ikke kjøpes ut av våre

Arealressurser og verneverdier

Moss er en liten kommune i areal, og de ubebygde områdene består i hovedsak av store verdifulle landbruksområder, skog med stort biologisk mangfold, kulturlandskap og kystlandskap med store frilufts- og rekreasjonsverdier. Inngrep i natur, kulturlandskap og dyrket mark skal minimaliseres. Prioritering av fortetting og transformasjon innebærer at naturverdier, landskap og mulighet til rekreasjon ivaretas i større grad enn ved utbygging av uberørt natur- og jordbrukslandskap.

Den største trusselen mot naturmangfoldet er nedbygging, og det å stanse byspredningen er et svært viktig grep også for naturmangfoldet. Moss har, i likhet med



Debatten går om Kallumjordet: Hvorfor ikke en Kallum-park?

LANDBRUK: Her ser Coop for seg en ny dagligvarebut

Nekter Coop

Tidligere i høst varslet COOP Norge Eiendomsgrupp at de ville bygge en dagligvarebutikk på Kallumjordet, men nå gikk ikke helt etter planen.

Litt om ansvarsrisiko

<https://engine1.com/campaign/its-time-to-reenergize-xom/>

NYHET | FEM PÅ FREDAG

Fem på fredag: Tøff uke for Big Oil

Det var ikke bare Shell som gikk på en smell: Også Exxon og Chevron hadde en skjebnesvanger onsdag denne uken. Les også om det grønne skiftet i britisk offshore-industri og en tysk bilgigant som vil kjøpe grønt stål fra Sverige.

28. mai 2021



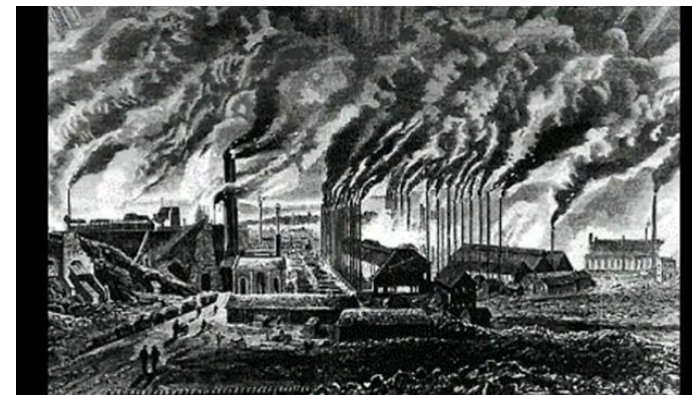
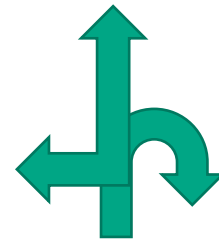
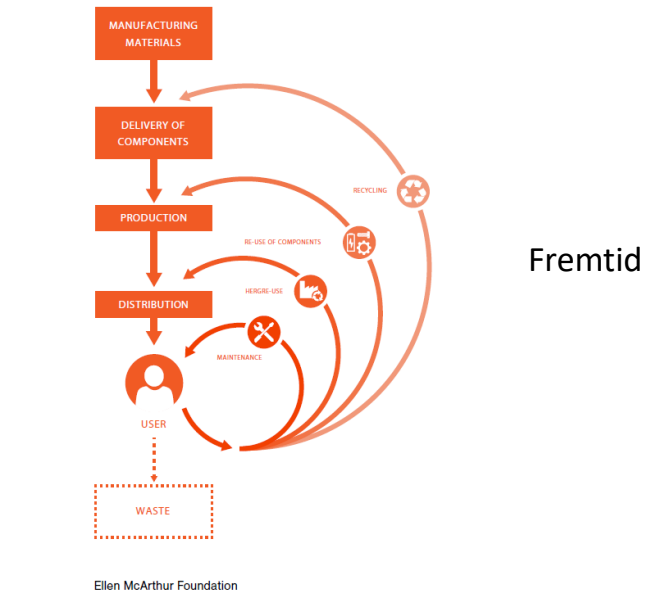
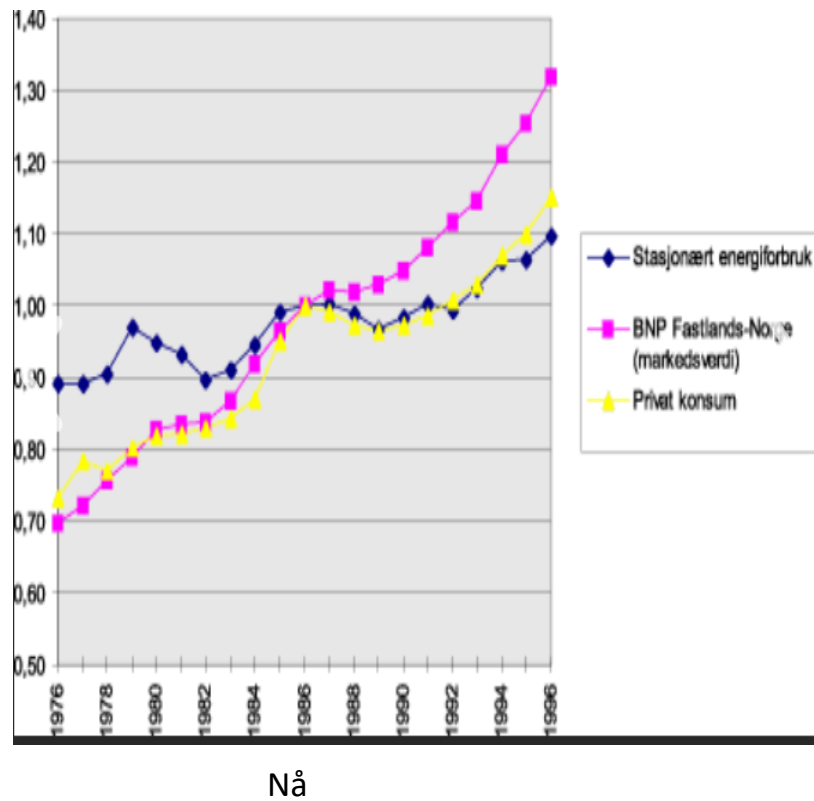
Donald Pols (til høyre) får en gratulasjons-high five etter å ha seiret over Shell i en nederlandsk domstol. Pols er direktør for Milieudefensie, den nederlandske armen av Friends of the Earth, organisasjonen som har frontet søksmålet mot Shell. Onsdag tapte Shell i retten. Samme dag vant aktivistaksjonærer viktige seire i separate forsamlinger til Vesset Kaspede, Chevron og Exxon Mobil. Foto: AP Photo/Peter Dejong/NYB



<https://www.follow-this.org/61-of-chevron-shareholders-support-follow-this-climate-resolution/>



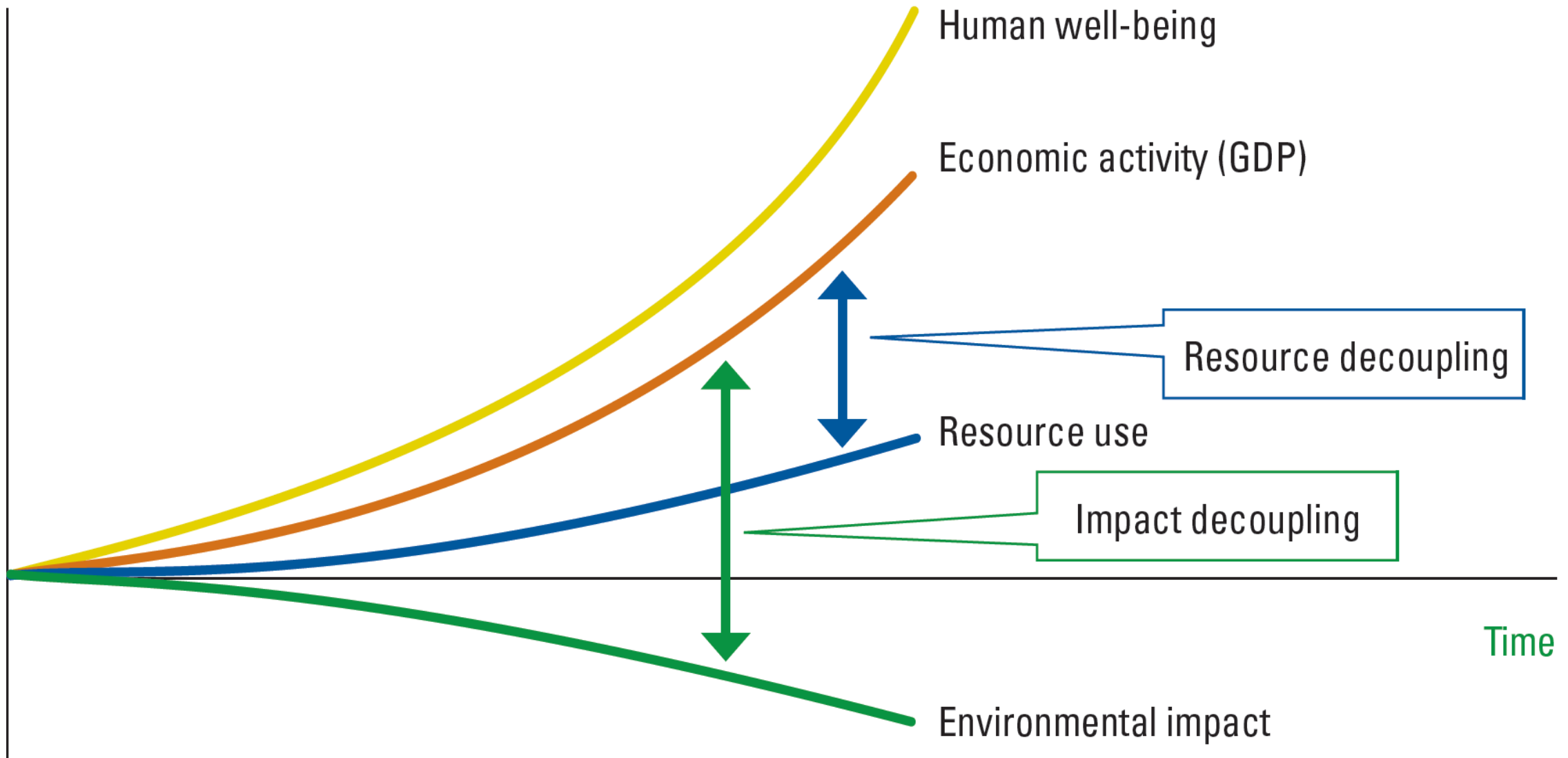
Fremtiden er ikke lenger en forlengelse av fortiden

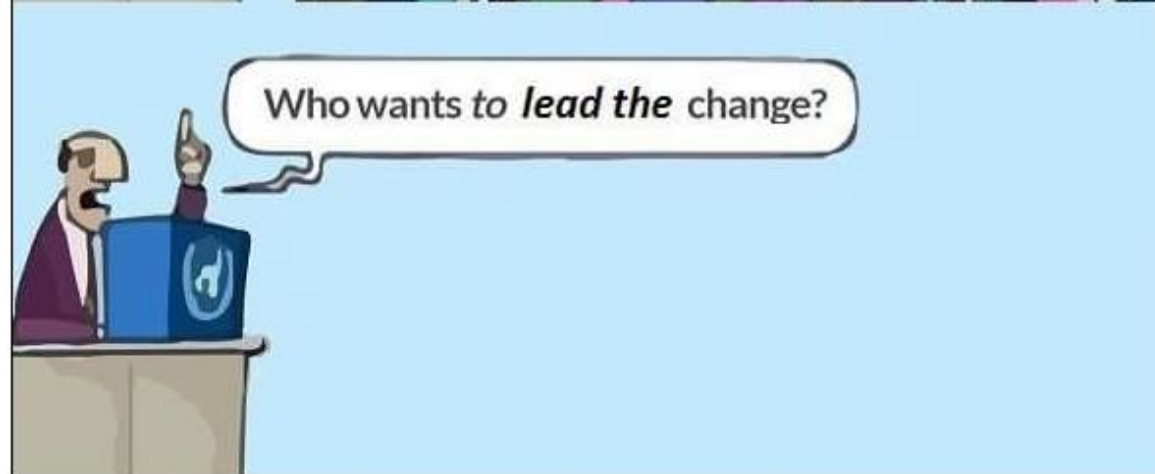


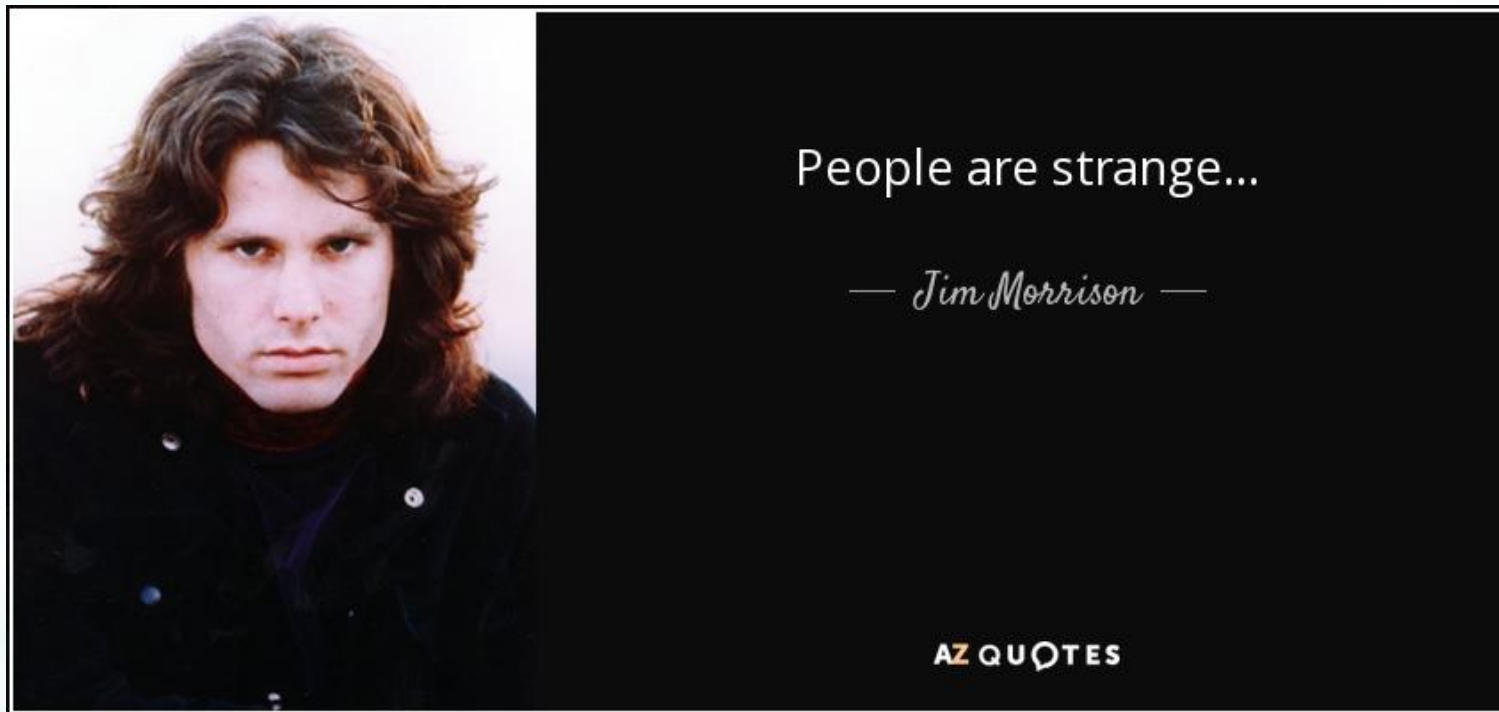
Fortid



DECOUPLING IS THE IMPERATIVE OF MODERN ENVIRONMENTAL AND ECONOMIC POLICY







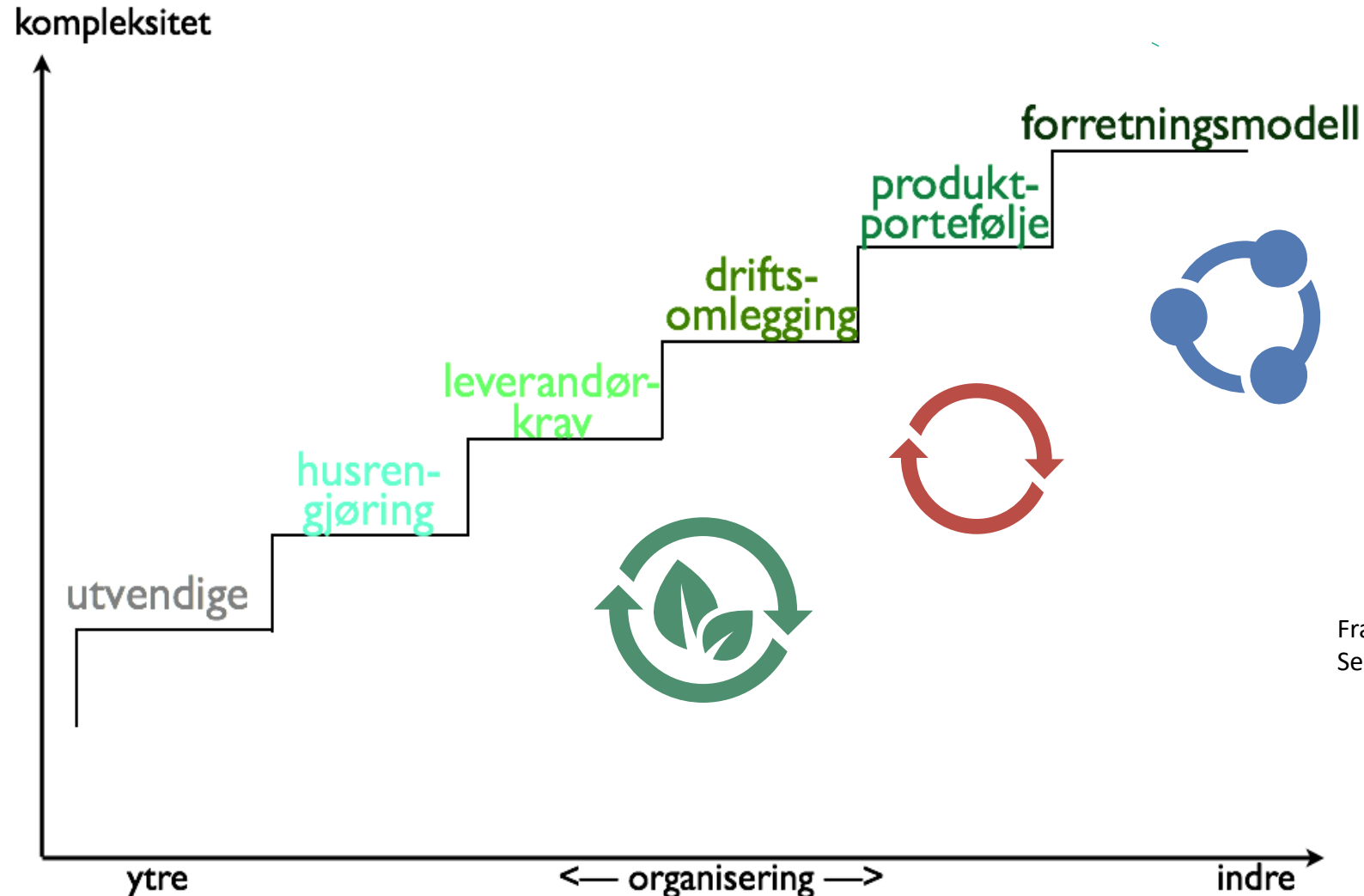
VI VIL HA ENDRING...
MEN VI VIL IKKE ENDRE OSS

Barrierer for å få til endring

Undersøkelse
Lederskap og bærekraft



Forstå endringene og aktivt utvikle seg i takt med endringene



Fra Per Espen Stoknes,
Senter for Grønn Vekst, BI



CFO



CVO



**Triple
Bottom
Line**



Economic



Environmental



Social

Fra globale mål til prosjekt





Guy McPherson:

"If you think the economy is more important than the environment (and health), try holding your breath while counting your money".

Takk for meg!

Anders Nohre-Walldén

Leder for kommunikasjon og marked

Epost: Anders.nohrewallden@byggalliansen.no

Telefon: 93234955